

TijdSchrift 143

Historische Vereniging Vlaardingen • maart 2017

Wout bedankt!

Keukens • Badkamers • Toiletten
tegelwerken

Dick Blenk
George Stephensonweg 21 f
3133 KJ Vlaardingen
010-4359093 / 06-20597239

aannemingsbedrijf a. van der lugt b.v.
nieuwbouw verbouw renovatie
vlaardingen 010-434 25 44
www.avanderlugt.nl

Westhavendomein
Vastgoed & VvE Beheer

Volledige ontzorging voor vastgoedeigenaars en VvE's

Westhavenplaats 40a • 3131 BT Vlaardingen • Tel.: 010-2477477 • E-mail: info@westhavendomein.nl
www.westhavendomein.nl

Vlascom CV
Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:
Schadeverzekeringen
Watersportverzekeringen
Levensverzekeringen, Pensioenen
Financiële planning
Schadebegeleiding
Financiering, sloopshypotheek
Vermogensbeheer

Fisc-ad
Fiscale en administratieve dienstverlening

J.A. Janson
fiscaal adviseur

Plein 1940 nr 47
3135 PR Vlaardingen
tel: 010 435 92 67
fax: 08 4220 69 33
e-mail: fiscad@hetnet.nl
www.fiscaaladviseurs.nl

STOUT
GRAFISCHE DIENSTVERLENING
Tel. 010 - 248 06 03 • www.stout.nu

Méér dan een drukkerij!

De Witte
GARANTIEMAKELAARS

Korte Hoogstraat 4a
3131 BK Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

Voor alle molenproducten en broodmixen gaat u naar Aeolus!
Kijk op www.aeolus.nl voor het hele assortiment

Kortedijk 16
3134 HB Vlaardingen
T : 010 434 61 31
E : info@aeolus.nl
I : www.aeolus.nl

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 17,50. Voor leden woonachtig buiten Vlaardingen € 25,00 en dat is dan inclusief portokosten. Het bankrekeningnummer van de vereniging is NL44 INGB 0000 750 978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Lidmaatschap
Het verenigingsjaar loopt gelijk met het kalenderjaar. Lid worden kan het gehele jaar door. Kortings op de contributie bij lid worden in de loop van het jaar is niet mogelijk. Wel worden dat jaar reeds uitgegeven publicaties dan nagezonden.

Opzegging
Opzegging van het lidmaatschap dient schriftelijk bij de ledenadministratie te geschieden of via een email naar info@hvv-vlaardingen.nl. Een opzegging kan direct ingaan of aan het eind van het jaar. Restitutie van contributie wordt niet verleend. Leden die hun contributie niet voor of op 31 december hebben voldaan worden automatisch uit het ledenbestand verwijderd.

Het bestuur is als volgt samengesteld:
Dhr. W.C. den Breems, voorzitter
Dhr. E. van Rongen, secretaris
Dhr. C. Maarleveld, penningmeester
Dhr. A.W.J. Andriessen, 2e penningmeester
Dhr. J. van Elk, 2e voorzitter
Dhr. A. Ouwendijk, ledenactiviteiten
Mw. M van der Hoek, notuliste, aspirant-bestuurslid
Dhr. M. Carree, aspirant-bestuurslid

Contactadres HVV, ledenadministratie en redactieadres Tijd-Schrift:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Adres ledenactiviteiten:
Havenstraat 39c
3131 BD Vlaardingen
telefoon (06) 55 532 655
b.g.g. (010) 434 2474

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
M. Carree
Mw. G. van der Weijden
F. Wittkampf

Verkoop losse publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag per e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992
© Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl - www.begraafplaatssemaus.nl
E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

Inhoud

Redactioneel 3

Veel voor de HVV en Vlaardingen
mogen betekenen 4
Wout den Breems

Wouter C. den Breems, de belichaming
van de HVV 6
Eric van Rongen

Open Dag 2017 9
Toespraak Wout den Breems

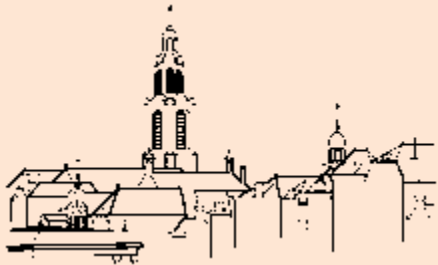
Margaretha van Roon 13
Een onbekend oorlogsslachtoffer
Wout den Breems

Vlaardingse wortels
Het bijzondere leven van
Trui van Linden van den Heuvel 17
Jan van Hees

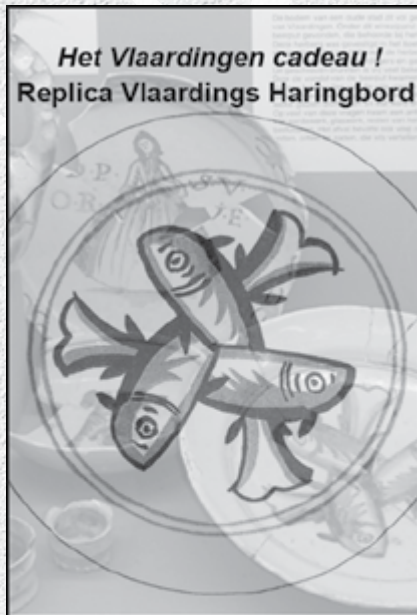
Boekbespreking 26

Ledenactiviteiten 28

Omslag: Voorzitter Wout den Breems door de jaren
heen. Een collage van foto's uit het archief van Roel
Dijkstra.

Het Vlaardingen cadeau !
 Replica Vlaardings Haringbord

het waaigat
 woon-ideeënwarenhuis

Markt 57 Vlaardingen tel. 010-4343685
www.waaigatwonen.nl

**“De Vlaerdinger”
 Touringcarbedrijf**

Rode Kruislaan 33
 3135 WC Vlaardingen
 Telefoon +31 (0)10 - 449 03 70
 Mobiel +31 (0)6 - 53 79 10 23
 E-mail info@devlaerdinger.nl

Memobeeld Digitaal Erfgoed
 Creating Digital History

Digitaliseren van Video Tapes, 35mm Dia's en
 8 mm en 16mm Film

Informeer naar de mogelijkheden en bel
 010 - 460 3000
 of kijk op: www.memobeeld.nl

Studio: Aletta Jacobskade 106
 3137 TC Vlaardingen

Westkaai
 VOOR LUNCH & DINER

**Stijlvol lunchen en dineren
 voor een prettige prijs**

Restaurant Westkaai, Westhavenkade 10, 3131 AB Vlaardingen
 T 010 - 248 70 18 E info@westkaai.nl I www.westkaai.nl
 Openingstijden: ma. t/m za. v.a. 12.00 uur (keuken: 12.30 - 22.00 uur), zondag v.a. 15.00 uur.

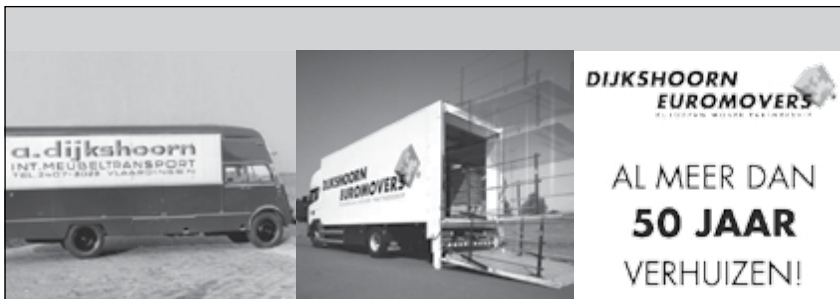

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken

Markgraafaan 135
 3131 VL Vlaardingen
 Tel: 010 43 43 704

JAC. VERKUIL
 BLOEMSIERKUNST

**DIJKSHOORN
 EUROMOVERS**

AL MEER DAN
50 JAAR
 VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL
 TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: +31 (0)10-2480522

Vreugde en verdriet

Soms liggen die twee dicht bij elkaar. Zo ook bij de HVV dit jaar. Vreugde, vanwege het 50-jarig jubileum. Verdriet, vanwege het afscheid van twee langjarige bestuursleden. Het 50-jarig jubileum hebben we uitgebreid en onder heel veel belangstelling gevierd op 21 januari. Een mooie dag vol met activiteiten in het Lentiz / Geuzencollege. Foto's, maquettes, historische voorwerpen, films, boeken, websites, eten, drinken, cadeautjes, het kon niet op. Op de website en in dit Tijd-Schrift vindt u een serie foto's die een impressie geven van de dag. Maar het was wel de laatste keer dat Wout den Breems en Arie Ouwendijk deze dag als bestuursleden organiseerden. Wie gaat het over 5 jaar doen? We zijn benieuwd. Nieuwe bestuursleden vinden blijkt niet echt gemakkelijk te zijn. Gelukkig hebben we toch in ieder geval twee aspirant-bestuursleden, Tineke van der Hoek (die al jarenlang notuliste is van het bestuur) en Michel Carree (al enkele jaren lid van de redactie van Tijd-Schrift) die we op de Algemene Ledenvergadering van 11 april voorstellen om te benoemen tot bestuursleden. Maar Wout en Arie gaan dus weg, na respectievelijk 33 en 26 jaar in het bestuur te hebben gezeten. In dit Tijd-Schrift besteden we wat extra aandacht aan Wout, die als voorzitter toch het boegbeeld was van de HVV, maar laten we ook Arie niet vergeten! Hij was gedurende zijn ook bijzonder lange bestuurslidmaatschap een onvermoeibare drijvende kracht achter de ledenactiviteiten, de lezingen en de excursies, en een heleboel andere dingen. Hij heeft Open Monumentdag in Vlaardingen tot bloei gebracht, is een leidende kracht achter de succesvolle Ken-uw-stad cursus en heeft bij Omroep Vlaardingen de lokale historie op de kaart gezet. Ook Arie bij dezen van harte bedankt voor alle inzet voor de HVV!!

Dit Tijd-Schrift is dus voor een deel gewijd aan het afscheid van Wout en de jubileumviering. Maar we hebben ook twee andere artikelen. Het eerste is een stuk van de hand van Wout den Breems en gaat over een tot nu toe onbekend Vlaardings oorlogsslachtoffer: Margaretha van Roon. Daarnaast hebben we het tweede deel uit de onregelmatig verschijnende serie 'Vlaardingse wortels' van Jan van Hees, dat het leven van Trui van Linden van den Heuvel beschrijft. Verder hebben we weer een paar recensies van pas verschenen boeken en uiteraard ontbreken ook de Ledenactiviteiten niet. De belangrijkste is als eerste de Algemene Ledenvergadering op 11 april in het Lentiz / Groen van Prinstererlyceum. De vergaderstukken zijn als bijlage bij dit Tijd-Schrift gevoegd. U bent van harte welkom om commentaar te komen leveren op het reilen en zeilen van de jarige HVV, en om afscheid te nemen van Wout en Arie. Wij rekenen op een grote opkomst!

Eric van Rongen
 Eindredacteur

Veel voor de HVV en Vlaardingen mogen betekenen

Wout den Breems
Van de voorzitter

Ondanks dat het verenigingsjaar 2016 voor uw voorzitter een jaar was van gedwongen rustiger aan doen, vloog het toch weer voorbij. Zo vergde onder andere de voorbereidingen voor de viering van het 50-jarig jubileum op 21 januari veel aandacht. Maar als we terug zien op de fantastische Vlaardingendag, dan was het allemaal de moeite waard. In groten getale waren leden en niet-leden op het jubileumfeest afgekomen en ze genoten zichtbaar van wat er allemaal was georganiseerd. Heel veel dank aan allen die hebben meegewerkt om deze dag tot zo'n groot succes te maken.

De aanwezigheid van onze nieuwe burgemeester mevrouw Annemiek Jetten, was natuurlijk geweldig. Nog maar nauwelijks gekomen van haar beëdiging als burgemeester van Vlaardingen bewoog zij zich tussen de historische Vlaardingers. En zij genoot er vol-

op van! Ook bracht zij een prachtig geschenk mee en deelde mee, dat het College van Burgemeester en Wethouders besloten had om de onder meer de parken het Hof en Oranjepark en de begraafplaats Emaus aan te wijzen als gemeentelijk monument. Op 22 september 2014 had de HVV daartoe het verzoek gedaan bij het college. En dan volgt er een heel proces, zoals het maken van redengevende omschrijvingen en juridische en procedurele zaken. Maar het wachten was de moeite waard. Hartelijk dank college, geweldig! Vervolgens overhandigde wethouder Hans Versluijs een mooie cheque om die te besteden aan uitbreiding en herstel van de ANWB monumentenborden. Deze informatieborden had de HVV tijdens het 25-jarig jubileum van onze vereniging aan de stad Vlaardingen geschonken. Ook nu weer heeft de HVV een cadeau aan de stad gegeven, door een informatiebord over zeeheld Gerard Callenburgh aan de Westhavenkade te laten maken. Vervolgens kregen de HVV leden een boekwerkje over de Indische buurt in Vlaardingen. Daar werden kort na de Tweede Wereldoorlog de eerste wederopbouwoningen gerealiseerd. Een bijzonder moment brak aan toen ik, als huidige voorzitter, de enige nog levende oprichter van de HVV en in de beginjaren enige tijd voorzitter, Jan Anderson, het erelidmaatschap van de Historische Vereniging Vlaardingen mocht overhandigen. Vanaf deze plek, Jan, nogmaals dank voor alles en natuurlijk van harte!!

Maar, niet alles was koek en ei in 2016. Het historisch erfgoed staat er op verschillende plekken heel erg slecht bij. Daarover zijn het college, de gemeenteraad en de eigenaren weer ernstig toegesproken. Het is natuurlijk niet te verteren dat er oude visserijpanden gesloopt dreigen te worden en dat daarmee de ziel uit de stad wordt gehaald door project-

Onthulling van het gedenkbord over Gerard Callenburgh aan de Westhavenkade door HVV-voorzitter Wout den Breems en wethouder Hans Versluijs. (Foto: Arie Ouwendijk)

ontwikkelaars. Evenmin is het te verteren dat er voor het Cincinnati-gebouw enige vorm van bebouwing komt en dat zo het zicht op deze wederopbouw parel grotendeels wordt ontnomen. En wat te denken van de verplaatsing van de 115 jaar oude rijksmonumentale Kroningslantaarn voor station Centrum waarvoor in plaats een bouwblok moet komen! Helaas, de bestemmingsplannen geven daarvoor ruimte en dan wordt het moeilijk om die ongedaan te maken. Hopelijk gaan de ogen nog eens open bij hen die dergelijke plannen bedenken. Tja, en dan hebben we het toch weer laten gebeuren in Vlaardingen. De historische gevel (Leski) aan de Hoogstraat is toch gesloopt!!

Ik merk dat ik weer aardig op stoom kom en mij maar weer niet rustig kan houden als het om ons mooie erfgoed gaat....

En dan ineens realiseer ik me dat dit mijn laatste 'Van de voorzitter' is. Na lange tijd treed ik tijdens de a.s. ALV af als bestuurslid en voorzitter. Dit mooie werk zal ik ongetwijfeld gaan missen, maar je moet een keer stoppen. In maart 1984 zette ik de eerste bestuurlijke stappen binnen de HVV. Toen in mei 1990 Klaas van Netten als voorzitter vertrok kreeg ik de voorzittershamer in handen. Echter wel als interim, waarna in maart 1991 de leden mij als voorzitter kozen. En laat dit nu in hetzelfde gebouw hebben plaatsgevonden als waar er nu weer een einde aan komt. Bijzonder is het wel, want de HVV heeft er mede aan bijgedragen dat dit schoolgebouw de status van rijksmonument heeft gekregen. Ga ik dan nu geheel uit beeld? Dat zal niet mee-

vallen. Met het bestuur is afgesproken dat ik de HVV website en de website begraafplaats Emaus zal blijven bijhouden en ook het monumentenoverleg met de gemeente zal blijven voortzetten.

Ook ons bestuurslid Arie Ouwendijk neemt op de a.s. A.L.V. afscheid en verlaat na 26 jaar het bestuur. Daarvoor was Arie al geruime tijd lid van de Lezingen- en excursie commissie en is daar coördinator van geworden. Jaar in jaar uit lezingen organiseren is niet zomaar wat: telkens weer een interessant onderwerp bedenken. Maar het is, samen met de andere leden van de Commissie Ledenactiviteiten, altijd gelukt. Geweldig en heel veel dank voor al dit bestuurlijke en organisatorische werk! Maar ook Arie zal deze commissie nog niet helemaal vaarwel zeggen, heeft hij beloofd.

Tot slot een woord van dank aan u allen voor het vertrouwen in mij als voorzitter en voor de goede contacten. Maar ook veel dank aan mijn vrouw Gera, die mij en de HVV in al die jaren ondersteunde en aan wie ik mijn verhaal kwijt kon als het weer eens niet liep. Ja, ze wordt vaak de 2e voorzitter genoemd, nou, dat deed ze dan heel goed.

Dankbaar ben ik bovenal dat ik de krachten kreeg om mij in de functie van voorzitter voor de HVV en voor de stad Vlaardingen in te zetten.

Rest mij om u bij leven en gezondheid welkom te heten op de komende ALV.

Wouter C. den Breems, *de belichaming van de HVV*

Eric van Rongen

Toen de HVV in 1979 twaalf jaar bestond, vond Wout het tijd om lid te worden. Kennelijk nam hij actief deel aan de activiteiten van de vereniging, en waarschijnlijk kon hij ook toen al niet zwijgen als hij de teloorgang van ons historisch erfgoed zag, dus toen hij nog maar vijf jaar lid was werd hij al gevraagd om toe te treden tot het bestuur. Op de ledenvergadering waar hij werd benoemd trad Paul Westerdijk af als voorzitter en nam Klaas van Netten, die ook nog maar koud een jaar in het bestuur zat en de notulen verzorgde, het voorzitterschap over. Jan de Bloeme was vice-voorzitter, Hilly van Leerdam secretaris en Johan de Ligt penningmeester. Frans Assenberg en Jan van der Burg werden als bestuurslid herkozen en Dick Ross werd net als Wout in het bestuur gekozen, in zijn geval in de plaats van Teun Rolfes die er na een jaar alweer de brui aan gaf. Toen in 1988 Jan de Bloeme ook uit het bestuur ging, werd Wout vice-voorzitter. In 1990 trad

Klaas van Netten tussentijds als voorzitter af, en werd Wout tot waarnemend voorzitter benoemd. Op de ledenvergadering van 1991 werd hij echt voorzitter, om deze functie de komende 26 jaar met verve te vervullen. Hoe komt het dat hij het zo lang vol heeft gehouden, en dat voortdurend tot grote vreugde van de leden (want bij iedere herverkiezing werd hij met luid applaus herkozen)? Dat heeft alles te maken met zijn grote gedrevenheid om ons Vlaardings historische erfgoed voor het nageslacht te behouden. Als telg uit een oud Vlaardings redersgeslacht heeft hij sterke historische banden met de Haringstad en weet hij als geen ander (nou ja, misschien zijn vrouw Gera, ook al zo'n wandelende Vlaardingen-encyclopedie) wie, wat, waar, wanneer en hoe in Vlaardingen. Die kennis heeft hij dus met liefde voor de stad gebruikt om sloop te voorkomen, nieuwbouw in het historische stadsbeeld in te passen en het aanzien van de stad op te krikken. Natuurlijk deed hij dat niet alleen, daar waren velen binnen en buiten de HVV ook bij betrokken. Maar Wout was

Het bestuur in 1992,
v.l.n.r. Arie Ouwendijk,
Wolter van de Wetering,
Elske van der Vlis, Hans Mathijssen,
Hans Westerdijk, Wout
den Breems en Cees
Hart.

altijd de aanjager en stimulator. Onder zijn voorzitterschap is de HVV gegroeid van 525 leden in 1984 naar 1236 nu (met als hoogtepunt 1565 leden in 2002). Zo'n ledenbestand brengt dus verplichtingen met zich mee en daar voldeed Wout maar al te graag aan. Hij heeft met vele opeenvolgende wethouders en burgemeesters namens de HVV overleg gevoerd over behoud van ons mooie erfgoed. Dat ging niet altijd gepaard met succes, en dat frustreerde natuurlijk bij tijd en wijle. Sommige wethouders gaven weinig of geen blik van historisch besef, maar met de laatste colleges liep en loopt het overleg gelukkig prima, en als er al eens problemen zijn of dreigen te ontstaan wordt Wout gewoon op de koffie gevraagd om e.e.a. te bespreken. Belangrijke zaken die meer of minder direct het gevolg zijn van de inzet van Wout zijn de aanwijzing van een groot gedeelte van het centrum van de stad als Beschermd Stadsgezicht, de aanwijzing van enkele honderden panden als Beeldbepalende panden, en de aanwijzing van enkele tientallen panden als Gemeentelijke of zelf Rijksmonumenten. Als laatste wapenfeit zijn nu ook drie parken: begraafplaats Emaus, het Oranjepark en 't Hof, aangewezen als Gemeentelijk monument, en dat was een mooi cadeau op ons 50-jarig feestje, dat Wout met gepaste trots in ontvangst nam. In het bijzonder de aanwijzing van begraafplaats Emaus heeft een speciale plaats in Wout's hart. Nadat lange tijd de begraafplaats gesloten was voor begravingen, is deze in 2008 weer opengesteld en is de gemeente ook begonnen met het opknappen, wat hard nodig was. Eerst werden de gebouwen gerestaureerd en later werden het groen en de paden opgeknapt, waardoor het nu weer een mooi, open park is geworden. Wout is daarbij als 'groenman' nauw betrokken geweest. Toen in 2010 zijn zoon Jaco op veel te jonge leeftijd plotseling overleed en op Emaus begraven werd, was dit mede een aanleiding om de aandacht te richten op de graven en grafmonumenten, waarvan er erg

veel ernstig verwaarloosd waren, en dat is uit respect voor de overledenen geen goede zaak. Dus ontstond het idee om ook iets aan de graven te doen. Maar dat kan natuurlijk niet als het particuliere graven zijn. Hoe pak je zoiets aan? Door de begraafplaats meer bekendheid te geven. Wout initieerde een inventarisatie van de begraafplaats, waarbij alle graven beschreven en gefotografeerd zouden worden en alle gegevens en foto's op een website worden gezet, zodat alles voor iedereen toegankelijk is. Met behulp van een groep enthousiaste vrijwilligers is hij toen, gewapend met water, zeep, borstel en fototoestel, aan de slag gegaan. Intussen liet de HVV een website bouwen om alles op te zetten, en die werd door Wout in de loop van de jaren dat het project duurde, gestaag gevuld. Dat proces is nu afgerond en de website hoeft nu alleen bijgewerkt te worden met de nieuwe bijzettingen (en eventuele ruiming). Het project is een groot succes geworden: de website trekt veel belangstelling

De uitreiking van
het boek *Vlaardingen Buitendijks* aan
burgemeester Tjerk
Bruinsma op 20 november 2002.

van over de hele wereld en er komen voortdurend vragen over binnen, bijvoorbeeld hoe een graf het beste opgeknapt kan worden.

Het overleg met de Gemeente werd aanzienlijk verbeterd toen er een gemeentelijke monumentenambtenaar werd aangesteld. Er vond en vindt regelmatig overleg met hem plaats, waardoor informatie uitgewisseld kan worden en het gemeentelijk beleid beïnvloed kan worden. Ook voor de aanwijzing van het

Burgemeester Tjerk Bruinsma reikte op 7 november 2013 de Vlaardingse Stadsspeld uit aan een verraste Wout den Breems. (Foto: www.vlaardingen24.nl)

Beschermd Stadsgezicht en de Beeldbepalende panden is in dat overleg veel werk verzet. In het verleden heeft de HVV een Commissie Stad en Monument gehad. Die is op een gegeven moment in een slapende toestand geraakt doordat verschillende leden ermee stopten. Wout heeft een deel van het werk van die commissie toen overgenomen en is daardoor een belangrijke schakel in het overleg met de Gemeente geworden. Dat heeft er ook toe geleid dat hij, op persoonlijke titel, lid is geworden van de Monumentencommissie van de Gemeente. Daarnaast was hij ook lid van de Stichting Stadsherstel. Zo heeft hij links- en rechtsom belangrijke invloed uitgeoefend. Verder was hij een vaste gast bij de Ken-Uw-Stad-cursus, en heeft hij vele Open Monumentendagen mede georganiseerd.

Terecht heeft hij voor al die inspanningen diverse onderscheidingen gekregen voor zijn vele verdiensten op het gebied van behoud

van het historisch erfgoed. In 1999 ontving hij het Gouden Stadshart, in 2008 werd hij benoemd tot Lid in de orde van Oranje-Nassau en in 2013 werd hem de Vlaardingse Stadsspeld uitgereikt. In 2001 kreeg de HVV van de Culturele Raad Vlaardingens het waarderings-teken d'Akerboom toegekend (zie Tijd-Schrift 82). Ook dat was voor een belangrijk deel op het conto van Wout te schrijven.

Als voorzitter had hij een bijzonder belangrijke rol in de bestuursvergaderingen. Er was vrijwel geen onderwerp waarop Wout niet zijn stempel drukte. Toch was hij geen solist, maar altijd een teamplayer. Hij gaf iedereen in het bestuur de ruimte om haar of zijn rol te vervullen, maar corrigeerde en stuurde bij waar dat nodig was. Het is vooral aan het samenbindende leiderschap van Wout te danken dat het bestuur de laatste jaren weinig verloop kende: wij voelden ons allemaal op ons gemak in het bestuur en tekenden als dat kon graag nog voor een periode. En dat was maar goed ook, want het is tegenwoordig erg lastig om mensen enthousiast te krijgen voor een bestuursfunctie. Drie jaar geleden nam Wout het besluit om dit zijn laatste periode als bestuurder van de HVV te laten zijn. En dat wil zeggen dat hij op de Algemene Ledenvergadering van 11 april 2017 na 33 jaar afscheid neemt van het bestuur. Maar dat wil niet zeggen dat hij al zijn werkzaamheden voor de HVV per direct stopzet. Gelukkig niet! Hij blijft het bestuur adviseren over allerlei zaken, blijft het overleg met de Gemeente voeren (samen met eveneens ex-bestuurslid Anneke Maat) en blijft betrokken bij het introduceren van nieuwe leden. Verder zal hij samen met Gera ook nog Tijd-Schriften en Jaarboeken blijven bezorgen. Maar de bestuursverantwoordelijkheid legt hij neer. Daarom: Wout, voor al die jaren die je aan de HVV en Vlaardingens hebt gewijd: heel erg hartelijk bedankt! We zullen je missen!!

Open Dag 2017

De toespraak van voorzitter Wout den Breems, uitgesproken op de viering van het 50-jarig jubileum van de HVV op 21 januari 2017

Leden van de Historische Vereniging Vlaardingens, burgemeester Jetten, wethouder Versluijs, leden van het college en gemeenteraad, gasten. Namens het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingens heet ik u hartelijk welkom op deze Historische Vlaardingendag, ter gelegenheid van het gouden jubileum van onze Historische Vereniging. Al weer voor de zesde maal vieren we hier op deze locatie ons lustrum en dat mag best uniek genoemd worden. Heel veel dank aan de schooldirectie en de conciërge voor de fijne medewerking.

50 jaar Historische Vereniging Vlaardingens in een stad die constant verandert. Vanaf 1967 is er dan ook heel veel gebeurd in de stedelijke ontwikkelingen van de stad.

Vlaardingens kent daarin twee heel belangrijke perioden. De eerste was de wederopbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog; Vlaardingens wilde zich toen gaan ontwikkelen van visserijplaats tot een ambitieuze industriestad. Van de oude historische bebouwing en omliggende poldergebieden met monumentale boerderijen bleef nog maar weinig over. De Vlaardingensers huilden, de roots verdwenen, maar er gebeurde ook veel ten goede. Vlaardingens ging op in de vaart der volkeren en kreeg ook een steeds grotere bekendheid als wederopbouwstad na de Tweede Wereldoorlog. Het kon niet anders. Maar als men toen meer weet had gehad van het integreren van oud en nieuw en van herbestemming van oude gebouwen, dan had de stad er nu veel interessanter uitgezien. De sloopwoede zonder rekening te houden met de historische waarde was de directe aanleiding voor het oprichten van de Historische Vereniging Vlaardingens.

Een tweede belangrijke periode met betrekking tot stadsontwikkelingen is het Actieplan Wonen, dat startte rond 2006. Daarin moesten hele wederopbouwwijken alweer het veld ruimen voor nieuwbouw. Ook toen weer vloeiden er tranen door het verdwijnen van monumenten waar generaties mee waren opgegroeid. Het Actieplan Wonen was nodig om de stad toekomst te bieden voor ons nageslacht, maar ook daarbij was en is het weer van het grootste belang om oud en nieuw te integreren en te herbestemmen. En wat te denken van stadsreparatie: die ergerlijke open plekken waar eens leuke oude panden stonden moeten zo snel mogelijk worden gevuld met passende nieuwe panden. Dan pas krijgt Vlaardingens echt een interessante toekomst.

Naast het uitgeven van onze fraaie publicaties en het houden van lezingen e.d. heeft de HVV de afgelopen 50 jaar voortdurend gestreden voor het behoud van ons historisch erfgoed, helaas met wisselende resultaten. Het werk van de HVV is zeker niet voor niets geweest, maar het vergde en vergt wel heel veel energie. Toch is alert blijven van het grootste belang, want er staat helaas nogal wat te verpauperen langs onze historische havenkaden. Slopen

Burgemeester Anemiek Jetten heeft van voorzitter Wout den Breems het eerste exemplaar van het boekje over de Indische buurt in ontvangst genomen. (Foto: Cees Groen)

Wout den Breems en wethouder Hans Versluijs onthullen de prachtige panoramafoto van het havengebied in 1939. (Foto: Cees Groen)

dan maar? Nee, dat kunnen we ons nageslacht niet aandoen! Tijdens de nieuwjaarsreceptie sprak burgemeester Aboutaleb van Rotterdam de scheidende burgemeester Blase toe, en hij stak daarbij ook de Vlaardingers een hart onder de riem, toen hij zei dat Vlaardingen een mooie en groene stad is. Wekelijks op zijn hardloop rondje doet hij Vlaardingen aan en dat valt hem dan telkens weer op. Nou, wat willen we nog meer?

noemen en vervolgens kreeg Jan Anderson de oorkonde uitgereikt.

Daarna reikte de voorzitter het eerste exemplaar van het boekje over de Indische buurt uit aan burgemeester Jetten, die vervolgens de jubilerende vereniging feliciteerde en blij maakte met de mededeling dat besloten is om begraafplaats Emaus, het Oranjepark en 't Hof tot gemeentelijke monumenten te benomen.

Ik weet niet, mevrouw de burgemeester en wethouder Versluijs, of u van hardlopen houdt. Maar het is zeker de moeite waard om, hard of langzaam lopend, Rotterdam eens aan te doen en langs de oude centrumhavens te lopen. Daar zie je prachtige afwisselingen van oud en nieuw. In Vlaardingen zou dat bijvoorbeeld aan de Koningin Wilhelminahaven ook zeker niet misstaan. Het zou de aantrekkelijkheid van Vlaardingen zeer ten goede komen.

50 jaar geleden werd de HVV opgericht door een aantal bij de stad zeer betrokken mannen. Al wat eerder waren er voorbereidingen voor de oprichting van een historische vereniging, maar ten slotte belegden een drietal van hen in de nieuwe Burgerzaal van het stadhuis een oprichtingsbijeenkomst. Van deze drie mannen hebben we Jan Anderson, de jongste van de drie van toen, nog in ons midden. Tja Jan, mede aan jou hebben we het te danken dat we nu hier een jubileum vieren. Ik wil je daarvoor graag bedanken en feliciteren. Kom even naar voren.

Daarna was het de beurt aan wethouder Versluijs, die allereerst samen met de voorzitter een drietal unieke foto's van het Vlaardingse havengebied in de dertiger jaren van de vorige eeuw mocht onthullen. Tot slot feliciteerde de heer Versluijs namens het college van B&W de HVV en overhandigde hij als geschenk een bedrag van €2500 dat de HVV mag besteden aan het opknappen en uitbreiden van de ANWB-monumentenbordjes die de vereniging ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum aan de stad had geschonken.

Impressies van de jubileumdag. (Foto's: Cees Groen, Han van Elk, Eric van Rongen)

Hierna belegde de voorzitter een korte ledenvergadering om Jan Anderson tot erelid te be-

Margaretha van Roon

Een onbekend oorlogsslachtoffer

Wout den Breems

Met medewerking van Kees Neisingh

Tussen 2011 en 2015 vond door de Historische Vereniging Vlaardingen het inventarisatieproject van de graven op de begraafplaats Emaus in Vlaardingen plaats. Tijdens dit werk bleken er naast de geregistreerde oorlogsgraven bij de Oorlogsgraven stichting (OGS), meerdere slachtoffers van oorlogsgeweld op Emaus te zijn begraven. Naar aanleiding daarvan is verder onderzoek verricht naar slachtoffers die een binding hadden met Vlaardingen en ook wereldwijd zijn overleden. Zij woonden in Vlaardingen of waren er geboren en naar elders zijn vertrokken. Het onderzoek leidde uiteindelijk tot een lijst van 420 personen.

Na een persartikel hierover reageerde mw. Van Maaren-Hofman of haar tante Margaretha van Roon ook in het overzicht voor kwam. Zij was op 9 september 1944 omgekomen bij een beschieting door een Engels vliegtuig in de buurt van Oude Wetering en is begraven op begraafplaats Emaus. Dit gegeven was onbekend en ook de familie kon niet veel meer vertellen dan dat Margaretha destijds als particulier verpleegster werkzaam was in Wassenaar. Voor de hand lag het dus om onze zustervereniging “Oud-Wassenaar” te benaderen. Kees Neisingh, de secretaris van deze vereniging pakte mijn vraag direct op, omdat hij in Wassenaar ook bezig was met het samenstellen van een dergelijk overzicht. Margaretha van Roon zou dan ook in zijn overzicht geplaatst moeten worden als inwoner van Wassenaar.

Het gezin Van Roon

Margaretha was het zesde kind van de 11 kinderen die in het Nederlands Hervormde gezin

Margaretha van Roon.
(Foto: collectie
mw. H. van Maaren-
Hofman)

van Petrus Leonardus van Roon en Teuntje van Dijk zijn geboren. Zij werd geboren op 18 maart 1908 aan de Stationsstraat 46 in Vlaardingen. In december van datzelfde jaar opende haar vader een fietsenhandel aan de Hoogstraat 197 en daar ging het gezin ook wonen. Petrus kwam uit een vissersgeslacht, waarvan er velen op de haringvisserij voeren. Hij was een van de weinigen uit de familie die aan wal bleef en zijn winkel begon. De verkoop bleef niet alleen bij rijwielen, maar legde hij zich ook toe op radio en grammofoon. Als reclame tekst gebruikte hij: “Ronofoon spant de Kroon”. Vader Van Roon verzorgde ook radiodistributie in Vlaardingen, waarvoor zijn kinderen de abonnementsgelden moest ophalen. Ook heeft hij nog getracht om Ford automobielen uit Amerika te importeren. Nog voor de oorlogsjaren ging hij naar Amerika

De rijwielhandel van
Petrus van Roon,
Hoogstraat 197 in de
twintiger jaren.
(Foto: collectie Wout
den Breems)

om Fords te kopen, die werden via Rotterdam naar Vlaardingen verscheept. De officiële Ford-importeur maakte hier bezwaar tegen en is de handel in autoverkoop afgeblazen. Later is wel uit deze familie het Simca autobedrijf Van Roon ontstaan.

Na het beëindigen van de zaak in 1931 verhuisde de familie naar de Binnensingel en woonde daar op de nrs. 41, 120 en 69. Vader Van Roon overlijdt daar op 12 december 1938.

Levensloop van Margaretha van Roon

In 1926 vertrekt Margaretha naar Katwijk, zij is dan 18 jaar en zonder beroep. Mogelijk heeft zij in de winkel en huishouden gewerkt en wellicht ook de abonnementsgelden opgehaald voor de radiodistributie. Op 30 september 1927 komt zij weer terug naar Vlaardingen en heeft dan winkelfuffrouw als beroep. Ze wordt op deze datum zowel ingeschreven bij haar ouders aan de Hoogstraat 197 als op het adres Hofsingel A, het Hofsingel ziekenhuis, (op deze datum zal haar loopbaan als verpleegster dus zijn aangevangen...). Ook

haar 10 jaar oudere zuster Maria had voor dit beroep gekozen. Margaretha bleef ongehuwd, Maria trouwde met de van Terschelling afkomstige Dirk Pals, kapitein op de koopvaardij.

Op 3 oktober 1933 gaat Margaretha naar Rotterdam en staat daar dan ingeschreven als leerling verpleegster bij het gemeenteziekenhuis aan de Coolsingel. Een jaar later is zij weer terug in Vlaardingen bij haar ouders aan de Binnensingel 41. Opnieuw vertrekt zij naar Rotterdam in april 1936, ditmaal naar de Henegouwenlaan 72 om daar de Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te bezoeken. Het is echter van korte duur want in december 1936 woont zij weer bij haar ouders aan de Binnensingel, nu op nr. 69.

Wat Margaretha voor werk is gaan doen is niet bekend, maar vanaf 8 oktober 1941 staat zij ingeschreven aan de Astridboulevard 29b in Noordwijk bij de heer L.A. van Gunsteren. Ze was daar toen inwonend als particulier verpleegster. Hoe Margaretha in contact is

gekomen met de heer Van Gunsteren is niet bekend, maar mogelijk heeft zij op een advertentie gereageerd.

L. A. van Gunsteren

Leendert Antonie van Gunsteren werd geboren op 21 juli 1884 te Rotterdam. Het gezin was lid van de Gereformeerde Kerk. Sinds 1903 was hij werkzaam in de Rijnvaart en in dienst bij de firma C.W.H. van Dam Si Co. Vervolgens werd hij directeur van de Damco Scheepvaart Maatschappij N. V. te Rotterdam en sedert 1918 eerste directeur Rijnvaartmaatschappij Damco N.V. Een bijzondere plaats in het leven van Van Gunsteren had de Rotterdamse Vrijwillige Brandweer, die hij tot 1941 heeft gediend. In april 1940 is hij bij het blussen van een brand aan boord van het s.s. Hoogkerk bedweld geraakt en van toen af niet meer in staat geweest zijn dagelijkse arbeid te verrichten. Vanwege de slechte gezondheid had hij Margaretha in dienst genomen. Hij verhuisde op 9 juli 1942 naar zijn

zoon, Willem Frederik van Gunsteren (1908) in Wassenaar aan de Stoeplaan 1. Ook Margaretha werd op dat adres ingeschreven. L.A. van Gunsteren overlijdt op zondag 13 februari 1944. Niet duidelijk is of Margaretha toen daar bleef om voor de kinderen van Willem Frederik van Gunsteren te zorgen. Maar wel aannemelijk.

Fatale dag voor Margaretha

Vanwege de V1 aanvallen op Den Haag moest Wassenaar-Zuid ontruimd worden. Besloten werd om de drie kinderen van de familie Van Gunsteren naar een veilig onderkomen te brengen. Het plan werd opgevat om ze naar de broer van Margaretha, Aart van Roon, te brengen die sinds 1942 hervormd predikant was in Oude-Wetering. Zo gingen zij op 9 september 1944 op pad in de auto, een kleine Fiat, met Willem Frederik van Gunsteren aan het stuur, de oudste zoon en een dochter op de voorbank en Herman van Gunsteren (1940) met Margaretha op de achterbank. Moeder

De villa in
Wassenaar.

Het graf van Margaretha op begraafplaats Emaus.
(Foto: Wout den Breems)

was met een ander, jonger broertje niet mee. Maar zij zal ook wel op een andere manier of op een andere tijdstip richting haar man en drie kinderen gekomen zijn.

Herman van Gunsteren: "Vader was met drie kinderen en Margaretha op weg naar de broer van Margaretha. Op de rijksweg (A4) bij de afslag kwam luchtalarm, mensen gingen schuilen onder het viaduct. Vader van Gunsteren wilde om 20.00 uur voor spertijd op zijn bestemming aankomen en reed door. Een Engelse jager viel even later de auto aan, die net op het rechte stuk weg met alleen wat bomen reed. De personen op de voorbank konden op tijd uitstappen en stonden te zwaaien om niet te schieten. Margaretha op de achterbank werd getroffen en overleed. Ik zelf kon via het raampje uit de brandende auto worden gehaald en verbleef drie maanden in het ziekenhuis in Leiden. Een stuk rechtervoet was weggeslagen, de linkerenkel doorboord." Margaretha werd op 14 september 1944 begraven op de begraafplaats Emaus in Vlaardingen.

In maart 1945 keerde het gezin weer terug naar huis aan de Stoeplaan 1. De dochter die 18 januari 1945 in Leiden werd geboren, werd vernoemd naar Margaretha.

Op 11 november 1946 werd in het gezin van ds. A. van Roon en zijn vrouw A.K.M. van Overvliet ook een dochter geboren die ook de naam Margaretha kreeg.

Margreet van Roon: "Als kind hebben mijn ouders verteld naar wie ik vernoemd ben. Ik vond het toen wel spannend en later gewoon, omdat het in die tijd gewoonte was om naar een familielid vernoemd te worden. Er was wel verdriet in de familie om het verlies van de lieve zus, zoals Margaretha bekend stond. Margaretha was erg gesteld op de heer Van Gunsteren. In de familie daar zal het zeker ook een grote klap geweest zijn".

Dank voor informatie aan:

Mw. Harma van Maaren-Hofman

Mw. Margreet van Roon

Dhr. Herman van Gunsteren.

Dhr. Kees Neisingh, vereniging Oud Wasse-naar.

Bronnen

Stadsarchief Vlaardingen:

Bevolkingsregister Vlaardingen 1900-1935.

Gezinskaarten Vlaardingen 1936-1939.

Woningkaarten Vlaardingen (Binnensingel 69 en Emmastraat 127).

Gezinskaarten Rotterdam, digitaal archief gemeente Rotterdam.

VLAARDINGSE WORTELS

Het bijzondere leven van Trui van Linden van den Heuvel

Jan van Hees

Agatha Anna Geertruida was de dochter van Johan George van Linden van den Heuvel. Hij was eigenaar van de bekende Vlaardingse touwslagerij "De Oude Lijnbaan". Als fabrikant en door zijn familiegeschiedenis maakte hij deel uit van de Vlaardingse elite, wat resulteerde in het lidmaatschap van de gemeenteraad en een wethoudersportefeuille. Verder was hij ook enige tijd burgemeester/gemeentesecretaris van Vlaardinger-Ambacht en Kethel en Spaland. Hij had twee kinderen uit zijn eerste huwelijk en na de vroege dood van zijn vrouw trouwde hij met Agatha Anna Knottenbelt met wie hij nog vijf kinderen kreeg. Van de vier dochters was de oudste een bekend concertzangeres, die eerst onder haar eigen naam en na 1908 in binnen- en buitenland optrad onder haar artiestennaam Tilia Hill. Eén van de drie andere dochters zou net als Line en Elizabeth ook min of meer in de anonimiteit verdwenen zijn, als niet van

Trui door het internet in het algemeen en een speciaal overheidsproject in het bijzonder veel informatie gevonden kon worden, wat er voor zorgde dat een werkelijk bijzonder leven beschreven kon worden. Over haar gaat dit artikel.

Familie

Trui werd geboren op 25 maart 1889 in "Huize Maaszicht" (later "Maaswijk") aan de Schiedamseweg en vernoemd naar haar moeder en grootmoeder Geertruida van Dam. Haar vader had deze stadsvilla met grote tuin naast de Villa van IJzermans laten bouwen, omdat hij veel last had van reumatiek en het huis aan de Westhavenkade niet goed op de zon gelegen was. Haar vader overleed in november 1906 en na een half jaar verhuisde ze met haar moeder en een van de twee andere zussen naar Den Haag. Hun oudste (half)zus was veel ouder, maar toen nog ongetrouwd en leidde waarschijnlijk een reizend kunstenaarsleven. Trui was dus achttien toen ze naar Den Haag ging. Waar ze in Vlaardingen lager onderwijs

Ondanks veel pogingen een foto van Trui van Linden van den Heuvel te vinden, is dit niet gelukt. In de archiefstukken van haar halfzus Johanna Elisabeth (de sopraan Tilia Hill) bevond zich deze foto zonder beschrijving. Vrijwel zeker is Jo de vrouw rechts, mogelijk dat een van de andere twee dames Trui is.

Nadat Villa Maaszicht in 1906 door de familie familie Van Linden van den Heuvel verlaten was, werd het pand in 1919 aangekocht voor de vestiging van de Chr. H.B.S. De school verhuisde in 1922 naar de Westhavenkade.

Villa Maaszicht van Johan George van Linden van den Heuvel aan de Schiedamseweg gezien vanuit de tuin. Het huis rechts staat op de hoek van de Eendrachtstraat. De villa werd in 1928 afgebroken.

genoten heeft, is onbekend. Vermoedelijk heeft ze huisonderwijs gekregen. Over vervolgonderwijs (mogelijk in Schiedam) kon ook niets gevonden worden, maar wel dat ze in december 1908 in Den Haag slaagde voor het examen Staatsinrichting MO en mocht ze dus op de middelbare school lesgeven.

Werk

Met haar opleiding is zij vrijwel zeker na enige tijd gaan werken aan het Haagse “Instituut

Buriks” of zij volgde daar een vervolgstudie. Dat instituut verzorgde schriftelijke en mondelinge opleidingen (op verschillende plaatsen in het land) voor het diploma Staatsinrichting MO, Staatshuishoudkunde/ Statistiek MO en Gemeente Administratie.

Buriks

Adrianus (Aad) Burik(s), geboren in Abbenbroek in 1885 als zoon van koopman Pieter Burik, vertrok in juli 1904 naar Zwolle. Hij was daar aangesteld als klerk 1e klas bij die gemeente. Eind 1905 slaagde hij voor het examen Staatsinrichting MO in Den Haag. Hij woonde toen al in Amsterdam. In 1908 was hij klerk 3e klas bij de burgerlijke stand van de Gemeente Amsterdam. Eind van dat jaar schreef hij met twee andere ambtenaren een kritisch artikel “Erger dan Russisch” in het blad “Het Prinsenhof” van de Amsterdamse Bond van Gemeente Ambtenaren. Zij klaagden daarin over hoofdambtenaren die lagere ambtenaren lichamelijk en financieel ten gronde richtten. Ze werden op staande voet en oneervol ontslagen. Er werd hun “revolutionaire gezindheid” verweten. De burgemeester werd per brief (uiteraard anoniem) met de dood bedreigd: “ge hebt u aangesteld als de grootmoordenaar van Rusland”, de

pers ging uitgebreid in op de zaak en collega’s belegden een protestvergadering in het Paleis voor Volksvlijt met als resultaat dat de ontslagen toch gehandhaafd bleven. Achteraf had Aad er min of meer spijt van: hij zou zich door zijn twee collega’s hebben laten meeslepen en mogelijk zou zijn ontslag teruggedraaid kunnen worden. Uit solidariteit weigerde hij. Aad Buriks besloot na overleg en met steun van zijn vakbond om rechten te gaan studeren. Kort daarna was hij leraar staatsinrichting en mogelijk had hij zijn instituut al opgericht: ongetwijfeld een zeer intelligente man zoals ook hierna zal blijken. In 1913 slaagde hij voor het doctoraal examen rechten en een jaar later promoveerde hij op stellingen tot doctor in de rechtswetenschappen. Intussen (1910-1912) had hij kennis gekregen aan Trui van Linden van den Heuvel. Zij maakte in de eerste maanden van 1913 nog een reis met het SS “Vondel” naar Batavia en daarna trouwden ze op 22 oktober 1913 in Den Haag met als getuigen haar broer Jan (directeur van “De Oude Lijnbaan” in Vlaardingen) en zijn repetitor Isaäc J. M. Laurillard (leraar in de Staatswetenschappen) uit Voorburg. In april was Trui als sympathisante aanwezig bij de 16e algemene vergadering van de Nationale Vrouwenraad van Nederland in Haarlem: een vrouw met een eigen mening dus.

Samen

Aad Buriks was erg geïnteresseerd in wat zich in Rusland tijdens de Eerste Wereldoorlog afspeelde en zeker na de Revolutie van 1917. Vrijwel zeker kwam dat door de gebeurtenissen in Amsterdam. Hij stelde zich op de hoogte van wat in Rusland gebeurde op staatsrechtelijk niveau en bracht die interesse ook over op zijn vrouw. In juni 1917 werd hun eerste kind Agatha Anna (Atie) geboren. Hun bewondering voor de mannen die ook ideologisch aan de wieg van het nieuwe Rusland gestaan hadden, lieten ze uitkomen in de naamgeving van hun zoon die in mei 1919 geboren werd: Pieter

(naar Aads vader), Karel (Karl Marx), Frits (Friedrich Engels), Wladimir (Lenin). Trots zetten ze een geboorteaankondiging (weliswaar zonder de naam Pieter) in “De Tribune” met het bijschrift “mogen zijn groote naamgenoten hem een lichtend voorbeeld zijn”. “De Tribune” was de partijkrant van de Communistische Partij Holland. Duidelijke taal over hun bewondering voor het bolsjewisme. Toch keek hij ook een andere kant uit. In 1918 promoveerde hij tot doctor in de Staatswetenschappen op het proefschrift: Democratisch Gemeente Beheer. Een verhandeling over “Commission Government” in Amerikaanse steden. Naast de zorg voor de kleine kinderen moet Trui zich bezig gehouden hebben met de vertaling - vermoedelijk uit het Duits - van twee delen van het Russisch Wetboek over arbeid en het familierecht. Begin 1920 werd het boek gepubliceerd met de namen van het echtpaar: Mr. Dr. A. Buriks en G. Buriks - van Linden van den Heuvel. Daarnaast sprak Aad regelmatig voor de Haarlemse afdeling van de “Vereeniging tot bestudeering van socialistische vraagstukken”. Hij hield dan lezingen met titels als: Communistische Staatsleer, het Radenstelsel en de Nederlandsche Grondwet en de Russische. Duidelijk is wel dat beiden een geweldige belangstelling hadden voor de beginjaren van het nieuwe Rusland. Onder linkse jongeren ontwikkelde zich een jeugdbeweging met een pacifistische instelling: de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog waren in ons land niet onopgemerkt gebleven.

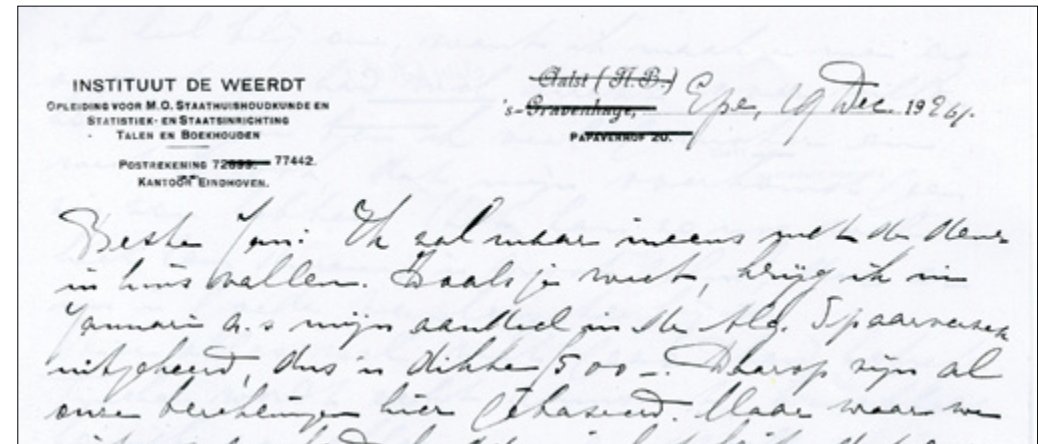
Geboorteaankondiging van Karel Frits Wladimir Buriks in 1919. Een uiting van hun omarming van de communistische ideeën. Bij de geboorte van hun dochter in 1917 kon alleen de sobere vermelding van de burgerlijke stand gevonden worden. Merkwaardig is wel dat zijn eerste naam Pieter niet afgedrukt werd.

In Rusland leek een andere maatschappij zich af te tekenen die door hen positief werd gewaardeerd al waren ze het natuurlijk niet eens met de bolsjewistische partijdictatuur. Tussen 1918 en 1920 woedde er een burgeroorlog in Rusland (de roden en witten). Trui vertaalde twee toespraken van Leo Trotzki. Daarnaast publiceerde ze in 1919 enkele artikelen in het tijdschrift “De Nieuwe Tijd” over o.a. staats-socialisme en staatskapitalisme. Ze vertaalde in 1921 een artikel van Dr. Eugen Varga: “De ekonomies-politieke problemen der proletariëse diktatuur”. Dat jaar was voor Rusland een rampjaar: hongersnood en droogte met uiteindelijk vijf miljoen slachtoffers, omdat de strijdende partijen de voedselgewassen roofden. Aad publiceerde in “De Nieuwe Tijd” het artikel “De vrijheidsrechten in de Sowjet-konstitutie”. De internationale gemeenschap schoot te hulp, Lenin kwam met zijn Nieuwe Economische Politiek en hulporganisaties o.a. het Internationale Comité voor hulp aan Rusland met aan het hoofd Fridtjof Nansen werden opgericht. In Nederland werden steuncomités opgericht. Op 4 oktober 1921 werd het Haagsche Steuncomité voor Sovjet - Rusland opgericht met als voorzitter en niet verrassend: Mr. Dr. A. Buriks en secretaris mevr. Giltay-Tjallinga, later H. J. de Weerdt. Doel van het comité was om geld in te zamelen voor hulp aan Russen in nood. Op die zelfde avond werd een vrouwencomité gevormd met als secretaresse Roka H. Keizer-Heemskerk. Aad Buriks was ook lid van de Bond van Revolutionaire Socialistische Intellectuelen. Van die Bond was bv. ook architect Hendrik P. Berlage lid. Het was voor het echtpaar Buriks dus een jaar vol activiteiten. Dat was al begonnen met het Internationaal Anti Militaristisch Congres in Den Haag. De naam gaf de intentie aan, maar in de sommige kranten werd het als synoniem voor revolutie aangeduid. Hoe dan ook: het echtpaar Buriks was daar aanwezig. Trui, Clara Wichman, Kees Boeke en de Rotterdamse remonstrantse pre-

dikant Petrus Eldering traden op als tolken voor de veertien buitenlandse deelnemers. Onder de 35 Nederlandse deelnemers waren o.a. de bekende predikant en pacifist Bart de Ligt en vader en zoon Berlage.

Kink

Naast de activiteiten had het echtpaar Buriks de zorg voor het succesvolle “Instituut Buriks”. Vrijwel zeker werd dat ook gedragen door Trui, terwijl Aad zich meer theoretisch met de staatswetenschappen bezig hield. Mogelijk dat hij de lessen schreef en zij zich, naast de verzorging van de kinderen, met de praktische zaken bezighield. Vanaf 1920 bezaten ze een landhuisje (“het houten huisje”) in Epe op een ½ ha. bos. Daar konden ze bijkomen van hun werk en zich ontspannen met hun kinderen. Trui moet in die tijd in contact gekomen zijn met de secretaris van de Haagse afdeling van de Communistische Partij Henk de Weerdt. Hij was ook secretaris van het Steuncomité voor Sovjet-Rusland. De secretaresse van het vrouwencomité van die club was Roka Keizer-Heemskerk, de schoonzus van Henk de Weerdt. Zelf was Henk in 1920 getrouwd met Johanna Helena Heemskerk. Beide zussen kwamen uit Epe. Henk de Weerdt had dezelfde ideeën over het socialisme en was regelmatig spreker op communistische vergaderingen. Trui moet gevallen zijn voor de charmes van deze vlotte man. Hoe het precies gegaan is, valt uiteraard niet te achterhalen, maar in augustus 1922 trok Henk in bij Trui die zwanger van hem was. Ze verhuisden naar Papaverhof 20 in Den Haag waar ook het “Instituut De Weerdt” gevestigd werd. Hij kon snel scheiden (in november al), maar zij moest wachten om te trouwen. Eind 1922 verhuisden Henk en Trui met peuter Frits naar Aalst bij Eindhoven kennelijk om de “schande” te verbergen en het “Instituut De Weerdt” verhuisde mee. Aad Buriks verhuisde naar Papaverhof 33, waar ook het “Instituut Buriks” gevestigd werd. Dochter Atie bleef

onder zijn hoede, maar had uiteraard iemand nodig die het vijfjarige meisje zou verzorgen. Hij zette in oktober 1922 een advertentie in de Nieuwe Brielsche Courant (mogelijk dat zijn naam nog bekend was in die regio) voor een dienstmeisje naast de twintigjarige huishoudelijke hulp, Hilledina Slot, die al sinds 1920 bij hem in dienst was. Merkwaardig genoeg kwam zij ook uit Epe: hoe precies de contacten liepen viel niet meer na te gaan: kennelijk was de wereld klein. Uiteindelijk trouwde hij in 1923 met haar en er volgden vier kinderen. Op 18 april 1923 beviel Trui in Eindhoven van Robertine (Tineke) van Linden van den Heuvel. Een maand later traden ze in Aalst in het huwelijk. “Zeg, is Trui nu getrouwd, ze schreef verrukt van de baby, maar verder weet ik niet”, vroeg haar halfzus Jo (Tilia) in een brief aan haar moeder.

Aad Buriks bleef zich bezig houden met propaganda voor het Sowjet-stelstel. Eind 1924 sprak hij op een cursusavond van de Communistische Partij afdeling Den Haag over het onderwerp: Parlementarisme of Sowjetisme. Het afdelingsbestuur reageerde zeer positief met de opmerking: “we raden andere afdelingen aan partijgenoot Buriks ook eens te vragen”. Op de een of andere manier moet in de jaren daarna zijn visie op het communisme veranderd zijn, mogelijk door wat Stalin begin jaren dertig deed in schijnprocessen waardoor

hij zijn politieke tegenstanders uit de weg ruimde. Aad richtte zich op het Nederlandse bestuursrecht en wilde als zodanig ook werkzaam zijn. Hij zal ongetwijfeld zijn lidmaatschap van de CPN opgezegd hebben, want met zijn “verleden” zou hij als ambtenaar niet aan de slag komen. In die jaren schreef hij in “Het Hand- en Leerboek der Bestuurswetenschappen” het onderdeel: Inleiding tot het gemeenterecht - de Nederlandse Gemeenten. Het handboek werd gepubliceerd in 1936 en in 1955 nog herdrukt. In 1936 werd Aad benoemd tot Chef van de afdeling Onderwijs van de gemeente Den Haag, mogelijk als directe opvolger van de bekende secretaris-generaal van onderwijs Gerrit A. van Poelje. In maart 1945 kwam de gemeentesecretaris van Den Haag om bij een bombardement en werd hij tot waarnemend gemeentesecretaris benoemd. Na de oorlog en bij de oprichting van de VVD in 1948 kon Aad zich heel wel in die politieke ideeën vinden. In “De machinerie van de stad: stadsbestuur als idee en praktijk. Nederland en Amsterdam 1900-1940” door dr. Stefan Couperus (2009) worden de ideeën van Aad Buriks nog uitgebreid geciteerd. Aad Buriks overleed in 1959 in Den Haag.

Hendrik Johan de Weerdt werd in 1896 in Zwolle geboren en kwam op achtjarige leeftijd met zijn ouders naar Den Haag. In 1912 noemde men hem al de voorman van de Jon-

Briefhoofd Instituut De Weerdt.

geren Geheel Onthouders Bond. Het zich onthouden van alcohol was een belangrijk onderwerp binnen de socialistische jeugdbeweging. Mogelijk was hij toen al calculatiechef (kantoorbediende of boekhouder) van “De Bijenkorf”. In juni 1916 was hij spreker op “een vergadering voor demobilisatie en tegen de duurte” in Delft. Verder woonde hij dat jaar nog een maand in Rotterdam bij de secretaresse van het “Vrije Menschen Verbond”. Hij moest eind van dat jaar in militaire dienst en meldde zich in de Morschoortkazerne in Leiden. Hij gaf aan dienst te weigeren en daarom werd hij opgesloten, maar kon dit psychisch niet aan. Uiteindelijk gaf hij toe, maar toen hij in Kamp Waalsdorp kwam, weigerde hij weer om dienst te doen. Op 23 februari 1917 werd hij afgekeurd en ontslagen. Hij kon zijn ideeën goed onder woorden brengen want in 1919 weerde hij zich in de pers tegen aanvallen van Rooms-Katholieke kant tegen zijn communistische ideeën. Verder was hij spreker voor de Onafhankelijk Organisatie van handels- en kantoorpersoneel op de Internationale Anti Militaristische Jeugddag in Leiden en in Enschede voor “De Zaaier” (de communistische jeugdbond) over “de dictatuur van het proletariaat”. Het was duidelijk uit welke hoek zijn ideeën waaiden. Hij had verkering met Johanna H. Heemskerk (zus van Roka). In 1920 trouwde hij met haar. In dat jaar hield hij een toespraak op de Internationale Jeugddag georganiseerd door “De Zaaier” (een andere spreker was Gerard Vanter, het pseudoniem van Gerard J. M. van het Reve, later de vader van Karel en Gerard). Zo’n activist konden ze in de Communistische Partij afdeling Den Haag als secretaris goed gebruiken. Daarnaast was hij in 1921 hoofdbestuurslid van de Revolutionair Socialistische Jongeren en secretaris van het Steuncomité voor Sovjet-Rusland. Zo kwam hij dus in contact met Aad Buriks: de communistische activist kwam in aanraking met de theoreticus... en met Trui.

Aalst

Om in hun levensonderhoud te voorzien zette Trui begin 1923, dus vlak voor de bevalling, onder de naam van haar man het opleidingsinstituut voor o.a. Mercuriusdiploma’s vanuit Aalst voort. Ze adverteerde in de “Limburger Koerier” met als aanbeveling dat het al een 14 jaar succesvolle praktijk was. Henk was actief als secretaris/penningmeester van “De Stichting van den pers van de Nederlandse Arbeidersklasse” en administrateur van uitgeverij “Agentschap Amstel” de voorloper van uitgeverij “Pegasus”. Het was geen vetpot. In augustus schreef Trui naar haar broer Jan dat er geen geld meer was, maar dat ze recht had op f.500,- uit een Algemene Spaarverzekering en of hij daarvan de helft kon sturen. Eén keer per maand reisde ze nog naar Den Haag om les te geven, maar dat hield in november op, omdat de leerlingen geslaagd waren. Kon ze in Aalst maar leerlingen krijgen: kennelijk had de advertentie onvoldoende respons opgeleverd. Ze zocht contact met Rudolf Kuyper “de SDAP-er” die ook een soortgelijk opleidingsinstituut had en haar mogelijk aan werk zou kunnen helpen, maar het leverde niets op. Henk had naast zijn communistische activiteiten het plan opgevat om in Epe een hoenderpark te beginnen, daarom verlieten ze Aalst. Gingen ze wonen in het landhuisje van Aad Buriks? Kippen, voeren, eieren: gemakkelijk, maar het liep niet fantastisch. Eind 1924 vroeg Trui aan broer Jan geld om kippenvoer te kopen, “want we hebben nu met ons bedrijf den moeilijksten tijd gehad, de kippen komen nu goed aan de leg” en ze verzuchtte “kon ik maar eens leerlingen of tikwerk krijgen”. Dat wees er toch op dat de zaak niet goed ging en dan hadden ze Frits en Tineke nog om te verzorgen. Het jaar 1925 begon met een rondzendbrief aan familie en bekenden om geld om broedeieren te kunnen kopen. Henk ging op vakantie naar Den Haag, want dat kon alleen in de winter. Vermoedelijk was dat ook om ergens een baan te vinden

en dat zal met zijn maatschappijvisie wel niet gemakkelijk geweest zijn. Kuyper had nu wel werk voor haar n.l. mondeling lesgeven, maar of het er van gekomen is, is niet duidelijk. “We zullen het niet lang meer volhouden”, schreef Trui in 1926 naar Vlaardingen. Henk solliciteerde bij de Algemeene Verzekerings Maatschappij “De Nederlanden” en Trui vroeg Jan (naast fabrikant ook voorzitter van de Kamer van Koophandel in Vlaardingen) om hem bij de sollicitatie als referentie te mogen opgeven. Mogelijk kreeg hij die baan en dat was maar goed ook, want het kippenavontuur werd een mislukking. De familie De Weerdts verhuisde in 1926 terug naar Den Haag. De verhouding tussen de nieuwe echtgenoot van Trui en haar familie bekoelde nogal. In een brief schreef hij: “Ik verlang van jullie niet, dat je “dol” op mij zult zijn, maar dat de gewone vormen van wellevendheid door jullie in acht genomen zullen worden”.

Nederhorst den Berg

Na 1928 zorgde de onrustige natuur van Henk de Weerdts ervoor dat er toch weer naar iets anders gezocht werd. Mogelijk had iemand hem getipt dat een tuinderij iets voor hen zou zijn. Hij begon een nieuwe of nam een tuinderij over in de Horstermeer. Een polder waarin veel aan tuinbouw gedaan werd. (Frits: “Ik vind het hier in de polder wel leuk!”) Trui

vroeg aan haar broer of hij niet een kleine bascule had om in de tuinderij te gebruiken. Na de strenge winter van 1929, die daar wel niet comfortabel geweest moet zijn, ging Trui met de kinderen terug naar Den Haag. (“Blij dat de winter voorbij is!”). Het kan zijn dat hun huwelijk barsten begon te vertonen, maar het kan ook zijn dat ze werk van Kuyper gekregen had. Henk bleef in de Horstermeer en met zijn communistische zendingsdrang huurde hij een lokaal van de openbare school om een cursus te geven in cultuurgeschiedenis, dan weer hield hij een lezing samen met de dichter Martien Beversluis, de oprichter van de “Strijdbond tegen Fascisme”. Kennelijk had Henk in de Horstermeer gezien hoe moeilijk de tuinders en boeren het hadden. In november 1929 werd het “Nederlandsch Boeren Comité” opgericht, dat tot doel had de communistische actie onder de boerenbevolking te ontwikkelen. Henk werd secretaris en de feitelijk leider van het Comité en tevens redacteur/ administrateur van het maandblad “Ons Landbouwblad”. Een waarnemer van de Centrale Inlichtingendienst, die Henk de Weerdts in de gaten hield, omschreef hem als “een gansch niet als boer uitziend persoon”. Tussen 1931 en 1937 reisde hij het hele land door om talloze malen te spreken voor boeren en tuinders en hij deed dat zelfs een keer voor de Vara-radio. Dat ging niet alleen over hun

omstandigheden, maar ook over het gevaar van het fascisme: inmiddels was hij lid van het landelijk bestuur van de “Strijdbond tegen Fascisme” geworden. In 1931 moet Trui weer teruggegaan zijn naar Nederhorst den Berg. Daar hield zij zich bezig met de redactie van “Das Freie Wort” Organ des Anti-Fascistischen Kampfes. Een blad om de in Nederland werkende Duitsers op de hoogte te stellen van de gevaren van het nationaal-socialisme met als overheersend thema: “Faschismus bedeutet Krieg”. Niet toevallig verscheen het blad na de machtsovername in Duitsland door Hitler in 1933. Frits slaagde voor het toelatingsexamen voor de HBS in Hilversum; Tineke zat nog op de lagere school. De ster van Henk binnen de CPN rees: in 1935 werd hij lid van het partijbestuur en in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van 1937 stond hij op de kandidatenlijst. Die kandidatuur liet hij schieten, want hij werd directeur van “Het Volksdagblad, dagblad voor Nederland”. Dat was een voortzetting van “De Tribune” en een voorloper van het aanvankelijk illegale blad “De Waarheid”. In verband daarmee verhuisde hij naar Amsterdam. Trui verhuisde in dat jaar met Tineke naar Amstelveen. Zoon Frits studeerde in Delft en woonde bij zijn vader in Den Haag. Atie studeerde in Leiden en Tineke zat op de Middelbare Handelsschool.

Amsterdam/ Amstelveen

Op verzoek van de uitgever “omdat ik cursussen gaf aan arbeiders” maakte Trui een manuscript af, waar een andere auteur al mee begonnen was. In 1938 verscheen bij “Pegasus” in Amsterdam in de reeks Ontwikkelings Bibliotheek haar boek: “Nederland. Een bekende economische geografie”. In de bespreking in de pers kon de recensent niet om de ideologische veren van Trui heen (“haal het geld maar bij de rijken”). Verder was ze nog redactiesecretaresse van “Politiek en Cultuur”, het theoretisch maandblad van de CPN. In januari 1939 werd Henk als directeur van

“Het Volksdagblad” door hoofdredacteur en CPN-kopstuk Paul de Groot vervangen. Op 20 september 1939 kwam aan hun huwelijk een einde. Kort daarvoor moet Trui verhuisd zijn naar Amsterdam. Ze zette weer een opleidingsinstituut op onder de naam “Ecstato” voor onderwijs in economie, theoretische economie en economische bestaansvoorwaarden van Nederland, gevestigd op haar huisadres Baarsjesweg 184 III. Ze was daar de buurvrouw van Jef Last, de bekende schrijver, oud-Spanjestrider en Ruslandkenner. Voortdurend geldgebrek noopte haar tot het verhuuren van kamers, althans dat was de bedoeling. Verder volgde ze een avondcursus voor helper bij het Rode Kruis. In 1941 had ze geen werk en wilde ze net als Frits in Duitsland gaan werken. De nood moet hoog gestegen zijn! Daarna kreeg ze gelukkig werk op het Arbeidsbureau, maar hoopte dat ze iets met statistieken zou kunnen gaan doen. Dat lukte: in 1943 werkte ze bij de afdeling statistiek van de afdeling Sociale Zaken van de Gemeente Amsterdam en niet lang daarna vond ze werk bij Centraal Beheer in Amsterdam. Frits werd – na zijn opleiding bouwkunde in Delft – in 1939 opgeroepen voor militaire dienst bij de Genie in Utrecht. Na de capitulatie was hij werkloos, maar vond net voor zijn Duitslandplan werk bij een klein bouw bureau. Voor dat bureau moest hij in 1943 naar het binnen de poolcirkel gelegen plaatsje Saltdal in Noorwegen en er is weinig fantasie voor nodig om te raden in wiens opdracht hij daar werkte. Tineke volgde de opleiding voor telefoniste bij de PTT. Ze kwamen de oorlog door.

Eind juni 1940 trad Henk de Weerdt weer in het huwelijk. Hij trouwde in Den Haag met Theresia Sophia du Crocq (1908). Mogelijk dook hij snel onder, want de Duitsers waren bijzonder gebeten op communisten. Zijn levensloop na de oorlog was onduidelijk, maar in 1961 was hij bestuurder van de Algemene Bond “Mercurius” en maakte hij deel uit van

de Commissie Werkweekverkortung die de regering in deze moest adviseren. Henk behartigde dus nog steeds de belangen van winkelen kantoorpersoneel. Hij overleed na 1963.

Dochter Atie studeerde oude talen en promoveerde in 1948 in Leiden op een proefschrift over het begrip “Tyche”. Ze schreef verschillende publicaties met of zonder haar echtgenoot over onderwerpen uit de klassiek oudheid. Agatha Anna Buriks overleed in Groningen in februari 2014. Met zijn bouwkunde opleiding zette Frits in 1954 met architect Wim F. van Bodegraven een eigen architectenbureau op. Pieter Karel Frits Vladimir Buriks overleed in 1984 in Castricum. Robertine (De Weerdt) van Linden van den Heuvell overleed op tragische wijze in 1947 in Waddinxveen.

Slot

In 1966 woonde Trui nog steeds aan de Baarsjesweg in Amsterdam. Ze was toen al 77 jaar.

Bij haar konden geïnteresseerden kaarten afhalen voor Hiroshima-herdenking. Dat was het laatste wat tot nu toe over haar gevonden kon worden. Agatha Anna Geertruida van Linden van den Heuvell overleed in Castricum op 20 juni 1980. Was dat geen bijzonder leven?

Bronnen:

SAV archief 015 familie Van Linden van den Heuvell, Gemeentearchief Den Haag en Amsterdam, Delpher/ Koninklijke Bibliotheek Den Haag, bronnen uit het project van Huygens ING: de rapporten van de Centrale Inlichtingen Dienst 1919-1940.

Alle illustraties zijn afkomstig van de auteur.

Boekbespreking

‘Vlaardingen na de Tweede Wereldoorlog’ door Jan Anderson. De publicatie is een uitgave van het Streekmuseum Jan Anderson, mede mogelijk gemaakt door Rotary International. Het boekje is deel 40 in de serie “*van ’t Oft naar ’t Oofd*”, Vlaardingen 2017.

De Rotaryclub Vlaardingen besloot zijn langjarig lid Jan Anderson ter gelegenheid van zijn 80e verjaardag een boekje te schenken. Voorwaarde was wel dat Jan dit boekje zelf zou samenstellen. Hij zou moeten nadenken en schrijven over hoe Vlaardingen er over een jaar of tien uit zou zien.

En zo geschiedde. Anderson vroeg het College van B&W een artikel te schrijven over Vlaardingen in 2025. Dit artikel is aan het slot van het boekje afgedrukt.

Daaraan vooraf gaat een serie foto's met bijschriften. Helaas zitten er wat slordigheden wat betreft tekstverwerking en spelling in deze bijschriften maar ze bevatten leuke feitjes zoals waarom de naam van de vishandel op de Gedempte Biersloot 't Hoogertje is.

Het boekje begeleidt de tentoonstelling in het Streekmuseum over Vlaardingen na de Tweede Wereldoorlog. Deze tentoonstelling werd op 27 januari door de nieuwe burgemeester mevrouw Annemiek Jetten geopend. Onder-titel van de tentoonstelling is: *‘Van het touwtje uit de brievenbus tot het herstel van Bas van Toor’*.

De tentoonstelling en dit boekje geven een

beeld in foto's en voorwerpen van het oude en het veranderende Vlaardingen. Opnamen van vlak na de Tweede Wereldoorlog worden afgewisseld met foto's uit latere decennia, begeleid door korte stukjes geschiedenis. Bekende namen duiken op zoals die van de textielwinkel van M. van der Schaft in de Rijkestraat waar rokken en stof voor de Vlaardingse klederdacht gekocht konden worden.

De tentoonstelling geeft een beeld van onder andere het Kolpabad, de Stadsgehoorzaal, het Delta Hotel en het Holyziekenhuis. Bijzondere gebeurtenissen worden in beeld gebracht zoals de opening van het Visserijmuseum, de Vlaggetjesdagen, de Haringritten en de komst van de eerste Palestijnse gastarbeiders in 1963. Aan bekende Vlaardingers wordt aandacht besteed zoals Jaap Kolkman, Leen Droppert, Bertus Zijdenbos en Bassie en Adriaan.

De tentoonstelling en het boekje horen bij elkaar. Opmerkelijk is het einde van het boekje. Het College van B&W mijmert over hoe Vlaardingen er uit zou kunnen zien in de winter, lente, zomer en herfst van het jaar 2025. In het geheim zou in Museum Vlaardingenvergaderd worden over een geplande tentoonstelling getiteld “Topstukken van een verwoed verzamelaar – een eerbetoon aan 90 jaar Jan Anderson”. Ter ere van zijn 90ste verjaardag in 2026 zou het museum hem namelijk willen verrassen met de expositie van honderd topstukken uit zijn Streekmuseum.

Op deze manier eindigt dit werkje dat vooral terugkijkt naar de geschiedenis van onze stad met een positieve blik naar de toekomst.

Het boek telt 35 rijkelijk met foto's geïllustreerde pagina's en is te verkrijgen bij het Streekmuseum Jan Anderson.

(Gera van der Weijden)

Dik boek over de familie De Vette(n)

Onlangs verscheen het boek **‘Geschiedenis en Genealogie van de Kethelse Familie De Vette(n)’** Het is een omvangrijk werk geworden van de in Naaldwijk wonende Jan Veenman, Hij deed er 30 jaar over, maar dan heb je ook wat, want zijn boek telt maar liefst 471 bladzijden! Jan Veenman is dol op het uitpluizen van de geschiedenis van zijn moeders voorouders. Hij bezocht daarvoor een groot aantal archieven in Vlaardingen, Schiedam, Delfland enz. en sprak veel familieleden. Met name het archief van Schiedam springt eruit, want de familie De Vette, ook wel geschreven als ‘de Vettes’, vindt haar oorsprong in het aloude Kethel. Ook Vlaardingen neemt er een voorname plaats in.

Veenman zegt over zijn hobby: “Als je 30 jaar onderzoek doet naar de familiehistorie, dan wil je wel eens het resultaat op papier zien, in dit geval in een boek. Ik vind het ook leuk als andere familieleden ervan kunnen genieten. Sommigen zeiden tegen mij: ‘Waar begin je aan? Kennelijk hadden zij ervaren of gehoord hoe moeilijk het is om een boek uit te geven. En dat was het ook. Als jongen van 15 jaar vroeg ik al aan mijn vader ‘hoe heet de vader van mijn overgrootvader?’ Maar dat wist hij niet. Ik ben dus altijd al nieuwsgierig geweest.” In zijn werkzame leven was Veenman (71) tuinder. Hij zegt: “Je kunt zeggen dat de helft van alle De Vettes in Nederland familie van elkaar is. Ik ga ervan uit de naam De Vette ontleend is aan de vette klei in de buurt van Kethel, maar het kan ook een ‘dikke man’ zijn. Om de antieke documenten te kunnen lezen volgde de auteur cursussen oud schrift, maar dan nog valt het lezen van dergelijke teksten niet mee. In Vlaardingen zijn De Vettes ook actief, bijvoorbeeld in de Babberspolder, waar men land heeft. Ook het bekende koffiehuis bij station Vlaardingen-Oost maakte onderdeel uit van hun bezittingen. Een aanvraag van eige-

naar Hermanus de Vette om dranken te mogen schenken waarin alcohol was opgenomen was bij het gemeentebestuur steeds aan dovemansoren gezegd. Het ging niet door. Dus blijft hij niet-alcoholische dranken schenken, tenminste ... boven de toonbank. Wel werden er regelmatig goederen gestolen uit het café, waaronder een fiets.

Het boek van Jan Veenman is eigenlijk geen leesboek. Het is meer bestemd voor genealogen, maar de schrijver weet wel bij de vele familiegegevens leuke en boeiende verhalen te vertellen. Zo is aan het einde van de 16e eeuw Jan IJbrandtsz. de Vette iemand die zich nogal principieel opstelt en ook wel van een biertje houdt. Regelmatig staat hij terecht. Jan ligt in 1600 met zijn grond naast het land dat Gerrit Jansz. Moelen heeft verkocht aan Willem Francken. Daarover ontstaat onenigheid en ook anderen krijgen ruzie met de koper. *Het besproken boek is alleen telefonisch te bestellen bij Jan Veenman. Nummer 06 49903705. Prijs: 28 euro.*

(Frans Assenberg)

Ledenactiviteiten

Na ons grote jubileumfeest in het Geuzencollege en de geslaagde lezing van Willy Atema in De Joon (over Trekschuiten en de Van Ruijtenburgs in Vlaardingen) rest ons dit seizoen nog één lezing, en wel na afloop van onze Algemene Ledenvergadering, op **dinsdagavond 11 april** a.s.

De avond begint om 20.00 uur in het Groen van Prinsterer / Lentiz college aan de Rotterdamsseweg (met voldoende ruimte om vrij te parkeren), en na de pauze zal Frits van Ooststroom een interessante lezing brengen over het onderzoek, wat hij al in het afgelopen Jaarboek publiceerde: “Den verdienstelijken burger Anthony Knottenbelt”. Anthony Knottenbelt was notaris te Vlaardingen. Hij oefende dat ambt uit tussen 1876 en 1912. Hij was in 1882 geboren in het huis aan de Hoogstraat waarin nu de bekende koffie-, thee, tabak en curiosawinkel De Zeeman is gevestigd. Anthony’s vader was eveneens notaris en nadat deze in 1838 en 1848 de beide notarissen Verkade was opgevolgd woonde het gezin in het notarishuis aan de Markt, op de hoek van de Kerksteeg. Anthony oefende zijn ambt uit vanuit een huis aan de Schiedamsseweg, schuin tegenover zaal De Harmonie. In 1872 trouwde Anthony met Anna van Warmelo. Het paar kreeg drie kinderen. Nadat zijn echtgenote in 1909 was overleden, liet Anthony in 1913 een, nog bestaand, huis (Iepenschoon) bouwen verderop aan de Schiedamsseweg.

In zijn tijd werden veel zaken aan het particulier initiatief overgelaten. Anthony vond naast zijn drukke werkkring tijd om zich te wijden aan het algemeen belang. Vele instellingen vonden in hem een bekwaam bestuurder. Om er een paar te noemen: het Visschers Weeduwen- en Weezenfonds, de Maatschappij tot Nut van ’t Algemeen en de Visscherijsschool. De lijst is aanzienlijk langer. Naast dit alles was Knottenbelt zestig jaar lang secretaris en penningmeester van het bestuur van de Ho-

lierhoekse en Zouteveense polder. Over deze polder schreef hij een boek. Daarnaast had hij belangstelling voor historie, was natuurliefhebber en wandelaar.

En dan is er dit seizoen nog één activiteit: de jaarlijkse busreis. We gaan dit keer op reis op **zaterdag 1 juli**, zodat u (als u wilt) de Midden-Delflanddag en het VL. Loggerfestival gewoon kunt meemaken.

Als vanouds vertrekt de touringcar van De Vlaardinger om 08.25 uur vanaf de parkeerplaats van zwembad De Kulk en om 08.30 uur vanaf het Shell benzinstation aan de Holy-singel.

Doel van de reis dit keer: het vestingstadje Heusden én de ‘oudste gemeente van Holland’: de vesting Geertruidenberg. Dat klinkt wat vreemd, omdat Geertruidenberg tegenwoordig bij de provincie Noord-Brabant is ingedeeld. Maar het feit ligt er: Geertruidenberg kreeg haar stadsrechten al reeds in 1213 van Graaf Willem I van Holland, en pas vanaf 1813 behoort de gemeente definitief bij Brabant.

Allereerst rijden we via Gorcum en het fort Altena, via Dussen naar het vestingstadje Heusden, vlakbij ’s Hertogenbosch. We worden daar ontvangen met ‘koffie mét’ in het Gouverneurshuis, waar tevens het historisch museum gevestigd is. Tijdens ons bezoek is er ook een nieuwe expositie ‘Heusden Maritiem’. Ook zien we er een film over de gemeente, in de Gildezaal. Na de koffie worden we opgehaald door enkele VVV-gidsen, die ons gedurende ongeveer anderhalf uur zullen rondleiden door het leuke plaatsje en langs een stukje van de verdedigingswerken. Aangezien de bestrating veelal uit ‘kinderkopjes’ bestaat, raden wij u aan om stevige wandelschoenen aan te trekken. De rondwandeling eindigt bij het Heusdens Buro voor Toerisme (HTB), waar nog een grote, fraaie maquette van het plaatsje te zien is.

Daarna stappen we weer in de bus, die ons naar Geertruidenberg brengt, alwaar in het Grand Café ’t Bergsch Backhuys voor ons een uitgebreide Brabantse koffietafel klaarstaat. Na deze lunch komen ook hier enkele VVV-gidsen onze groep ophalen voor een rondwandeling door het plaatsje en in het oude Stadhuis en de oude Geertruidskerk. Aan het einde van de wandeling (na ongeveer twee uur) kunnen liefhebbers nog een kijkje nemen in het plaatselijk historisch museum De Roos, en/of nog even genieten van een drankje op één van de terrassen aan de grote, langwerpige Markt. Daarna stappen we tegen vijf uur weer in de bus, die ons omstreeks zes uur weer afzet op onze opstapplaatsen.

Bij het voorbereiden van de dagtocht waren de vier ‘uitzetters’ erg enthousiast over het programma dat we weer voor u hebben kunnen samenstellen - weer anders, maar minstens zo aantrekkelijk als de tochten van eerdere jaren!

De kosten voor deze dag - geheel verzorgd (met uitzondering van het slotdrankje op de Markt, wat u op eigen gelegenheid kunt gebruiken) bedraagt dit jaar € 50,00 voor leden en € 55,00 voor niet-leden. Weliswaar een kleine verhoging ten opzichte van de kosten

van een groot aantal voorgaande jaren, maar zeker het geld waard (o.a. door 2x een rondleiding, dit jaar!). Neem ook uw Museumkaart mee, als u die heeft.

Opgeven kan door overmaking van € 25,00 (en dan vóór 1 juni het restbedrag overmaken!). Mocht u in de tussenliggende periode onverhoopt door familie-omstandigheden verhinderd blijken, dan krijgt u (tót 1 juni) het betaalde inschrijfgeld terug. U kunt het geld (inschrijfgeld of desgewenst het hele bedrag ineens) overmaken op bankrekening NL44 INGB 0000 750 978 t.n.v. Penningmeester HVV onder vermelding van ‘excursie’. Wanneer u ook uw naam, (email)adres en telefoon doorgeeft aan arie@ouwendijk.nl dan blijft u ook van evt. laatste informatie op de hoogte.

Tot zover deze informatie van onze werkgroep Ledenactiviteiten. Graag tot ziens!

Arie Ouwendijk

De excursie begint in het historische Heusden.
(Foto: www.zorg-lokaal.nl)

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl

e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Een lange historische 'selfiestick'

Thuis heb ik een foto uit 1956 waarop ons fietsgroepje voor de Eiffeltoren staat. Daar waren we toch maar geweest en gesterkt in ons zelfvertrouwen fietsten we terug. De huidige hausse aan *selfies* zou wel eens kunnen wijzen op een gebrek aan zelfvertrouwen.

Wat zijn *selfies*? Een *selfie* is een gefotografeerd zelfportret, meestal gemaakt met een *smartphone* of *webcam*. De Agfa-Clack mag verdwenen zijn, de behoefte zich een identiteit te verwerven is dat niet.

In 2013 verscheen het woord *selfie* in de Dikke van Dale en werd woord van het jaar. Kees van Kooten vond het maar een vreemd woord en bepleitte *otofoto* als alternatief. *Otofoto* is een palindroom, een keerwoord, een woord dat je ook van achteren naar voren kunt lezen net als bijvoorbeeld het woord *parterretrap*.

Ach, ons fietsgroepje voor de Eiffeltoren, kom daar vandaag eens om. Ruben richt doorlopend de *smartphone* op zichzelf: Ruben voor de Eiffeltoren, Ruben voor de Arc de Triomphe, Ruben voor het Centre Pompidou, Ruben voor... enzovoort, enzovoort en als het groepje van Ruben op de foto moet of het gebouw is wat ver weg, dan gebruikt Ruben een *selfiestick*.

In zekere zin valt de Historische Vereniging Vlaardingen met Jaarboek, Tijd-Schrift en lezingen te vergelijken met een *selfiestick*, een lange historische *selfiestick* die wordt gebruikt om de Vlaardingse gemeenschap in beeld te brengen. Het is geweldig als er dan weliswaar geen *selfies*, maar wel verhalen en beelden uit het verleden zijn, die een bijdrage kunnen leveren aan ons zelfbeeld, een identiteit die ook door dat verleden gevormd is. Echt, we zijn allemaal nakomertjes.

Misschien vindt U het maken van 'selfies' getuigen van zelfgenoegzaamheid, maar vindt U wel dat zicht op Uw wortels een bijdrage kan leveren aan een duidelijker zelfbeeld. Wordt lid van de Historische Vereniging Vlaardingen, website www.hvv-vlaardingen.nl, e-mailadres info@hvv-vlaardingen.nl.

